

การพัฒนาที่ปฏิบัติได้จริง

นिरารรณ ปวีณะโยธิน
วิศวกรนิเวศลิยร์ชำนาญการ
สำนักงานปริมาณเพื่อสันติ

สิงคโปร์เป็นประเทศเล็ก ๆ ที่ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อ 50 กว่าปีที่แล้ว แต่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดดจนกลายเป็นประเทศที่มีรายได้ต่อประชากรสูงที่สุดประเทศหนึ่งในโลก การอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างคุณลักษณะส่วนบุคคลและทักษะการทำงานสำหรับข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงประจำปี 2561 ทำให้ทราบว่าถึงแนวความคิดที่ทำให้ประเทศเล็ก ๆ ประเทศนี้ขึ้นนำหน้าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสิ่งที่ประเทศไทยจะสามารถนำตัวอย่างจากสิงคโปร์มาใช้ได้ นอกจากนี้แล้วภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของเราไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่ต้องมีการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศยักษ์ใหญ่แห่งเอเชียอย่างประเทศจีนและโครงการ Belt - Road Initiative (BRI) ที่กำลังเปิดเส้นทางเศรษฐกิจเข้ามาในภูมิภาค ซึ่งจะทำให้การพัฒนาทางธุรกิจเป็นไปอย่างรวดเร็ว

บทเรียนจากสิงคโปร์

สิงคโปร์เริ่มวางรากฐานของประเทศโตนการกำหนดแผนพัฒนาประเทศระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม เริ่มจากการวางผังเมืองที่ชัดเจน มีการแบ่งโซนเพื่อใช้ประโยชน์จากผืนดินที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นไปอย่างคุ้มค่ามากที่สุด โดยมีการวาง Concept Plan เป็นแผนระยะยาว 40 ถึง 50 ปี และ Master Plan เป็นแผนระยะกลาง ปรับปรุงทุก 10 ปี เป็นการวางแผนพัฒนาที่ละเอียดขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามภาพรวมของ Concept Plan เช่นการแบ่งโซนอุตสาหกรรม เขตอยู่อาศัย เขตศูนย์กลางเศรษฐกิจ เขตทหาร เขตอนุรักษ์ทางธรรมชาติและเขตสนามบิน

ในการวางแผนพัฒนาเหล่านี้ของประเทศสิงคโปร์ จะต้องเป็นแผนที่นำมาปฏิบัติให้เกิดขึ้นจริงได้ โดยในการทำตามแผนนี้ จะต้องมีการทดสอบก่อนนำมาใช้งาน และปรับปรุงแก้ไขจนกว่าจะได้ผลลัพธ์ที่ดี จึงจะนำมาปฏิบัติจริง ทำให้แผนการที่วางไว้กลายเป็นแผนที่ปฏิบัติได้ (implementable)

นอกจากนั้นแล้ว ในการวางแผนพัฒนาประเทศ ไม่ได้คำนึงถึงแค่เพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่มีการพิจารณาแบบรอบด้าน และนำหลายปัจจัยมาใช้ในการออกแบบพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักว่าการพัฒนาต้องคำนึงถึงความสมดุลของรายได้ทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากร และการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อให้เป็นглоบอลซึบเคลื่อนให้พัฒนาได้อย่างยั่งยืน ถ้าขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งไป ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นในอนาคตได้ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาย่านธุรกิจ หรือที่เรียกว่าเขต Central Business District (CBD) นั้น นอกจากมีการสร้างอาคารสูงที่มีความทันสมัยแล้ว ต้องมีการอนุรักษ์อาคารเก่าในบริเวณที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ พร้อมกับปรับภูมิทัศน์ให้สอดคล้องกัน แต่อาคารเก่าเหล่านี้ ต้องยังคงมีการพัฒนาปรับปรุงให้อยู่ในสภาพสวยงามปลอดภัยและสร้างรายได้ให้คงอยู่ต่อไปได้ รัฐบาลจึงควบคุมโดยการซื้ออาคารทั้งหมด และเป็นผู้บริหารจัดการและจัดสรรให้เอกชนเข้ามาดำเนินกิจการธุรกิจ เพื่อนำรายได้มาสนับสนุนการอนุรักษ์อาคารเหล่านั้น

รากฐานของประเทศสิงคโปร์นั้น นอกจากการมีผังเมืองที่ดีแล้ว ยังได้รับมรดกในทางที่ดีจากการเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร คือระบบการบริหารประเทศ และภาษาอังกฤษ ซึ่งเอื้อให้การพัฒนาในระยะ

เริ่มต้นของประเทศเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว จากการค้าขายระหว่างประเทศ และมีการวางรากฐานทางด้านการศึกษา โดยเน้นการปลูกฝังให้เยาวชนมีลักษณะ 4 อย่าง คือ

1. รู้จักแยกแยะความถูกต้องและความผิด ทำให้ยินดีปฏิบัติตามกฎระเบียบ โดยไม่ต้องบังคับตลอดเวลา

2. หมั่นศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้มีการคิดวิเคราะห์และหาเหตุผล

3. รู้จักทำงานเป็นทีม ทำให้สามารถทำงานที่ใช้การบูรณาการในหลายด้านได้เป็นอย่างดี

4. มีความรักชาติ ทำให้มีความภาคภูมิใจที่เป็นคนสิงคโปร์

ซึ่งการพัฒนาาระบบการศึกษานี้ ควบคุมและแทรกซึมอยู่กับการพัฒนาชุมชน โดยในทุกชุมชนที่อยู่อาศัย ต้องมีโรงเรียนอยู่ในระยะที่เดินถึง และมีผสมผสานให้ในแต่ละชุมชนและโรงเรียนต้องมีผู้คนจากทุกชาติพันธุ์ และมีรายได้หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน

จากการวางรากฐานที่ดีทั้งหมดนี้เอง ทำให้สิงคโปร์ในวันนี้ สามารถพัฒนาขึ้นไปได้อีกระดับหนึ่งสู่ประเทศ Smart nation คือใช้เทคโนโลยีขับเคลื่อนประเทศ โดยยังคงคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นหลัก เนื่องจากมีความพร้อมจากการวางระบบทั้ง

ทางด้านกายภาพและทางด้านทรัพยากรบุคคลไว้แล้ว

อิทธิพลของประเทศจีนและการเตรียมพร้อมของสิงคโปร์

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและขยายตัวทางเศรษฐกิจไปทั่วภูมิภาค โครงการ Belt - Road Initiative หรือ BRI คือการลงทุนเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมจากเส้นทางสายไหมในอดีตและเส้นทางค้าขายทางทะเล เพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากประเทศจีนไปภาคพื้นยุโรป ตะวันออกกลาง และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สิงคโปร์ แม้จะเป็นประเทศที่มีขนาดเล็กแต่มีปัจจัยที่ได้เปรียบต่อการรองรับ BRI คือเป็นทางผ่านที่สำคัญเนื่องจากมีท่าเรือขนาดใหญ่และประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีน ทำให้มีความใกล้ชิดทางด้านวัฒนธรรม จึงมีความพร้อมค่อนข้างมาก การเตรียมการรองรับเพิ่มเติมคือพัฒนาให้ประเทศพร้อมที่จะรองรับนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวนมาก โดยการพัฒนาให้เป็น smart city และเสริมสร้างระบบ cashless society เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ชาวจีนกำลังก้าวเข้าสู่สังคมไร้เงินสดอย่างแพร่หลาย

ประเทศไทยกับบทเรียนจากสิงคโปร์

ตัวอย่างในการพัฒนาประเทศของสิงคโปร์ที่เห็นได้ชัดเจน คือการวางแผนพัฒนาที่ปฏิบัติได้จริง และมีการทดสอบก่อน

การนำมาใช้งาน ประเทศไทยมีการวางแผนประเทศระยะยาวมาหลายยุคหลายสมัย เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี หรือที่กำลังเป็นที่กล่าวถึงอย่างมากคือ Thailand 4.0 อย่างไรก็ตาม ต้องมีมาตรการเพื่อให้มั่นใจว่าแผนระยะยาวเหล่านี้ จะยังคงดำเนินต่อไปเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองและผู้บริหารประเทศ และควรมีการวางแผนในระยะสั้นและระยะกลางที่จะนำการไปสู่พัฒนาแผนระยะยาวนี้ให้เป็นรูปธรรม โดยต้องอาศัยการบูรณาการจากหลายหน่วยงานร่วมกันกำหนดแนวทางที่ชัดเจน โดยการกำหนดว่าปัญหาของประเทศที่ต้องการแก้ไขคืออะไร และมุ่งสู่การแก้ปัญหาอัน โดยวิธีการที่จะนำมาแก้ปัญหา จำเป็นต้องได้รับการทดสอบ ก่อนนำมาปฏิบัติใช้จริง

ข้อแตกต่างระหว่างไทยกับสิงคโปร์

ข้อแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างประเทศไทยกับสิงคโปร์ที่อาจทำให้การนำแบบอย่างการพัฒนาประเทศของสิงคโปร์มาใช้มีข้อจำกัด คือขนาดของประเทศ จำนวนประชากร ทรัพยากรธรรมชาติ และลักษณะสังคมแบบเมืองและชนบท การบริหารจัดการของประเทศไทย ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าสิงคโปร์มาก และมีความหลากหลายทางภูมิประเทศ ทำมีพื้นที่และทรัพยากรมากกว่าและไม่จำเป็นต้องบริหาร

จัดการอย่างจำกัดมากเท่ากับสิงคโปร์ แต่การเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างสมดุลจะช่วยให้ประเทศไทยพัฒนาต่อไปได้อย่างยั่งยืน และนับเป็นข้อได้เปรียบของประเทศไทย

ข้อแตกต่างอีกประการคือรัฐบาลสิงคโปร์เป็นเจ้าของที่ดินทั้งประเทศและเป็นผู้จัดสรรและตัดสินใจทุกอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดินที่มีอยู่จำกัดนี้ ในขณะที่ประเทศไทยมีที่ดินจำนวนมากที่เป็นของภาคเอกชน และรัฐไม่สามารถบังคับให้ภาคเอกชนสละที่ดินนั้นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ โครงการหลายอย่างจึงไม่ได้รับการพัฒนาโดยคำนึงถึงภาพรวมที่เชื่อมต่อกัน อย่างไรก็ตาม ตัวอย่างที่ดีจากประเทศสิงคโปร์คือ การที่ภาครัฐแสดงให้เห็นว่าที่ดินที่เวนคืนมาจากประชาชนนั้น รัฐนำไปพัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และประชาชนเห็นและรู้สึกได้ว่าโครงการของรัฐนั้นเป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่โดยตรง และการจัดทำโครงการมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทำให้ลดปัญหาการต่อต้านการเวนคืนที่ดิน

การประยุกต์ใช้กับสำนักงานปรมาณ เพื่อสันติ

สำนักงานปรมาณเพื่อสันติ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ชัดเจนในการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์จากทางนิวเคลียร์และรังสี การนำตัวอย่างจากประเทศสิงคโปร์มาใช้ คงเป็นใน

ส่วนของการพัฒนาระบบการกำกับดูแลให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นแก้ปัญหาที่เป็นภารกิจหลักสำคัญของสำนักงานและเน้นที่ประโยชน์ต่อประชาชนเป็นหลัก คือการปกป้องประชาชนและสิ่งแวดล้อมจากอันตรายทางรังสี ดังนั้นการพัฒนาระบบการกำกับดูแลควรคำนึงถึงการบูรณาการในหลายด้าน และตลอดกระบวนการของการใช้ประโยชน์จากทางนิวเคลียร์และรังสี โดยการกำกับดูแลต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส เปิดเผย และตรวจสอบได้ เพื่อให้ประชาชนมั่นใจได้ว่าสำนักงานได้ทำหน้าที่กำกับดูแลอย่างเป็นอิสระ

อีกหนึ่งตัวอย่างของสิงคโปร์ที่สามารถนำมาใช้กับสำนักงานปรมาณเพื่อสันติได้คือการทดสอบระบบก่อนใช้งานจริง เมื่อสำนักงานมีกฎระเบียบใหม่ หรือระบบการอนุญาตที่เปลี่ยนไป ควรทดลองใช้ก่อนเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น พร้อมกับปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การใช้งานระบบการกำกับดูแลเป็นไปได้อย่างราบรื่น ก่อนจะนำมาบังคับใช้กับผู้ขอรับใบอนุญาต

ในส่วนของการเตรียมการเพื่อรองรับอิทธิพลของประเทศจีนนั้น สำนักงานอาจไม่ได้รับผลกระทบโดยตรง แต่ต้องยอมรับว่าเมื่อมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ก็จะมีการเผยแพร่ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รวมถึงงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์จากประเทศ
จีนก็จะแพร่หลายเข้ามาในประเทศไทยมาก
ยิ่งขึ้น จึงอาจมีผู้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี
ด้านนิวเคลียร์และรังสีที่มาจากประเทศจีน
ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล จึงอาจต้องมี
การศึกษาเทคโนโลยีที่จะเข้ามา
เพื่อเตรียมการกำกับดูแลให้การใช้งานเป็นไป
อย่างปลอดภัย แต่หากระบบการกำกับดูแลมี
ความชัดเจนและโปร่งใสอยู่แล้ว เทคโนโลยี
ที่เข้ามาจึงไม่ใช่อุปสรรค แต่เป็นโอกาสอันดี
ในการพัฒนาประเทศไทยต่อไป